

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie IX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Przemysław Grochowski (spr.)

Sędziowie : Sędzia Sądu Okręgowego Małgorzata Skoczyńska

Sędzia Sądu Rejonowego del. do SO Andrzej Łopuszyński

Protokolant : st. sekr. sądowy Agnieszka Olszewska-Judin

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 kwietnia 2017 roku w L.

sprawy z powództwa E. L. (1)

przeciwko L. S. C. de S. y (...) spółce akcyjnej Oddział w W.

o 442,80 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie

na skutek apelacji pozwanej L. S. C. de S. y (...) spółki akcyjnej Oddział w W. od wyroku z dnia 6 października 2016 roku w sprawie V GC 207/16 Sądu Rejonowego w Zamościu

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanej L. S. C. de S. y (...) spółki akcyjnej Oddział w W. na rzecz powódki E. L. (2) kwotę 120 (sto dwadzieścia złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO M. S. SSO P. G. SSR del.do SO A. Ł.

IX Ga 3/17

UZASADNIENIE

Powództwo dotyczyło zasądzenia kwoty 442,80 zł z odsetkami ustawowymi oraz kosztów procesu od pozwanego L. S. C. de S. y (...) Spółka Akcyjna Oddział w Polsce na rzecz powódki E. L. (1) tytułem różnicy między kosztami najmu pojazdu zastępczego w kwocie 3.321 zł a wypłaconą przez zakład ubezpieczeń kwotą 2.878,20 zł

Wyrokiem dnia 6 października 2016 roku Sąd Rejonowy w Zamościu zasądził od L. S. C. de S. y (...) Spółki Akcyjnej Oddział w Polsce na rzecz E. L. (1) kwotę 442,80 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 marca 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 167 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 120 zł kosztów zastępstwa procesowego. Uzasadniając swoje stanowisko Sąd Rejonowy ustalił i zważył co następuje. Bezspornym w rozpatrywanej sprawie był fakt, że w dniu 27 października 2015 roku doszło do kolizji drogowej, w której uszkodzony został pojazd marki A. (...) nr. rej. (...) należący do R. K.. Sprawca zdarzenia posiadał ubezpieczenie OC w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Poszkodowany wynajął pojazd zastępczy marki C. (...) na 18 dni i został obciążony kosztami wynajmu w wysokości 3.321 zł. Następnie wskazał, że na mocy umowy cesji wierzytelności z dnia 27 października 2015 roku R. K. przelał na powódkę E. L. (1) wierzytelność – prawo do odszkodowania z tytułu naprawy samochodu, wypożyczenia auta zastępczego, opłaty parkingowej, holowania

przysługującego mu w związku ze szkodą komunikacyjną zarejestrowaną w L. D. pod nr. (...). Decyzją z dnia 11 grudnia 2015 roku pozwany zakład przyznał odszkodowanie za najem pojazdu zastępczego w kwocie 2.878,20 zł. Dobowa stawka czynszu za najem została zweryfikowana do kwoty 130 zł netto. Sąd Rejonowy wskazał, że powyższe okoliczności były w sprawie bezsporne. Spór dotyczył natomiast istnienia wierzytelności będącej przedmiotem umowy cesji wierzytelności oraz wysokości należnego odszkodowania. Pozwany kwestionował istnienie wierzytelności objętej umową cesji wierzytelności zarzucając, że poszkodowany nie poniósł wydatków na najem pojazdu zastępczego. Zarzut ten został oceniony jako niezasadny i Sąd wskazał, że poszkodowany bezspornie korzystał z pojazdu zastępczego i z tego tytułu został obciążony przez powódkę kosztami najmu w kwocie 3.321 zł. Z chwilą wystawienia faktury VAT nr (...)/r po stronie poszkodowanego powstał obowiązek zapłaty czynszu za najem samochodu. Koszty te zostały przez Sąd Rejonowy uznane za stratę w majątku poszkodowanego. Wierzytelność objęta umową cesji istniała w dacie zawarcia tej umowy. Pozwany zakwestionował stawkę czynszu 150 zł netto wskazując, że proponował poszkodowanemu zorganizowanie pojazdu zastępczego za stawkę 130 zł. Zgodnie z art. 822 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający lub ubezpieczony. Stosownie do art. 34 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Zgodnie z art. 36 powołanej ustawy odszkodowanie ustala się i wypłaca granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym najwyżej jednak do ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej. Zasady odpowiedzialności w razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji reguluje art. 436 kc Szkoła, która powstaje wskutek wypadku komunikacyjnego, podlega naprawieniu według zasad określonych w art. 361 i 363 kc. Zgodnie z art. 361 kc zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko na normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. W powyższych granicach mieści się także zwrot wydatków poniesionych na wynajęcie samochodu zastępczego. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w uchwale z dnia 17 listopada 2011 roku sygn. akt III CZP 5/11 odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego nie służącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. Wydatki poniesione przez poszkodowanego w okresie remontu uszkodzonego pojazdu lub przez okres niezbędny do nabycia nowego pojazdu, Sąd Rejonowy uznał za wydatki poniesione w następstwie zdarzenia szkodzącego, które by nie powstały bez tego zdarzenia, prowadzącego do powypadkowego zmniejszenia majątku poszkodowanego czyli straty. Stratą w rozumieniu art. 361 § 2 kc są objęte także te wydatki, które służą ograniczeniu negatywnych następstw majątkowych doznanych przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia (zniszczenia) pojazdu. Negatywnym następstwem majątkowym jest utrata możliwości korzystania z rzeczy. W takiej sytuacji poszkodowanemu przysługuje roszczenie o zwrot wydatków na najem pojazdu zastępczego nie przeznaczonego do kontynuowania działalności gospodarczej lub zawodowej można je bowiem uznać za stratę. Za faktyczne koszty obciążające poszkodowanego stanowiące stratę w rozumieniu art. 361 kc uznał Sąd koszty najmu określone w fakturze nr (...). Ciężar udowodnienia tych okoliczności przyczynienia się poszkodowanego do zwiększenia szkody spoczywał w procesie na stronie pozwanej. Pozwany złożył dowód z nagranej rozmowy telefonicznej, w której m.in. znalazła się deklaracja zorganizowania usługi najmu pojazdu zastępczego i podana została stawka 130zł jako wysokość refundowanych przez zakład ubezpieczeń kosztów najmu pojazdu. Jednakże poszkodowany miał prawo zawrzeć umowę najmu pojazdu z dowolnym podmiotem i ustalić stawkę czynszu stosowaną przez ten podmiot, przy czym w sytuacji przekroczenia średniej stawki czynszu stosowanej przez podmioty działające na danym obszarze, poszkodowany musi liczyć się z tym, że odszkodowanie może być odpowiednio zmniejszone, zgodnie z art. 362 kc. Pozwany nie udowodnił, że koszty najmu poniesione przez poszkodowanego odbiegały od średnich cen rynkowych na rynku lokalnym.

Sam fakt złożenia przez pozwanego propozycji wynajmu pojazdu nie oznacza, że poszkodowany nie miał prawa skorzystać z innej oferty. W ocenie Sądu Rejonowego pozwany nie udowodnił też, że zorganizowany przez niego najem miał być opłacony w stawce 130 zł ani, że taka stawka była średnią stawką rynkową. Za uzasadnione Sąd Rejonowy uznał także żądanie w zakresie odsetek, na podstawie art. 481 kc od daty wniesienia pozwu. Stosownie do art. 817 kc ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Powódka zgłosiła roszczenie o zwrot kosztów najmu pojazdu w dniu 23 listopada 2015 roku. Termin spełnienia świadczenia upływał w dniu 23 grudnia 2015 roku. Właściwe ustalenie wysokości odszkodowania było możliwe w ustawowym 30 dniowym terminie. Od dnia 24 grudnia 2015 roku pozwany pozostawał w opóźnieniu z wypłatą odszkodowania. Zatem jak ustalił Sąd Rejonowy powódce przysługiwało roszczenie o odsetki od dnia wskazanego w pozwie tj. od 24 marca 2016 roku do dnia zapłaty gdyż w tym okresie pozwany pozostawał w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia pieniężnego. Orzeczenie o kosztach procesu Sąd Rejonowy oparł na treści art. 98 kpc. Powódka wygrała sprawę i poniosła koszty w kwocie 167 zł dlatego przysługuje jej od pozwanego zwrot poniesionych kosztów. Koszty te obejmują opłatę od pozwu w kwocie 30 zł, opłatę od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 120 zł.

W apelacji od tego wyroku pozwany wniósł o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych za pierwszą i drugą instancję, zarzucając naruszenie

- art. 361 § 1 kc poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że koszty najmu pojazdu zastępczego po stawce zastosowanej przez powódkę (150,00 zł netto za dobę) stanowią normalne następstwo zdarzenia komunikacyjnego wywołującego szkodę, podczas gdy normalne następstwo szkody stanowi koszt najmu pojazdu zastępczego po niższej stawce (130,00 zł netto za dobę najmu) zaproponowanej powódce przez pozwanego w trakcie zgłaszania szkody, a z której osoba poszkodowana nie skorzystała,

- art. 354 § 2 kc poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że wierzyciel nie miał obowiązku współdziałania z dłużnikiem, wobec czego Sąd pierwszej instancji niezasadnie uznał, że osoba poszkodowana nie musiała skorzystać z przedstawionej przez pozwanego tańszej propozycji najmu pojazdu zastępczego (130,00 zł netto za dobę najmu) i mogła wybrać najem za znacznie wyższą stawkę (150,00 zł netto za dobę najmu),

- art. 826 § 1 kc, art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) w zw. z art. 354 § 2 kc i art. 362 kc poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji nie wzięcie pod uwagę przy orzekaniu faktu, iż osoba poszkodowana uchybiła obowiązkowi minimalizowania szkody i doprowadziła do powiększenia jej rozmiarów, tj. nieuwzględnienie przez Sąd pierwszej instancji obowiązku działania osoby poszkodowanej w celu minimalizacji szkody oraz przyjęcie, że wynajęcie przez osobę poszkodowaną pojazdu zastępczego po stawkach oferowanych przez powoda, odpowiada tej zasadzie, w sytuacji kiedy osoba poszkodowana miała realną możliwość skorzystania z tańszego najmu zorganizowanego przez pozwanego.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie apelacji w całości a także o zasądzenia na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja, w świetle podnoszonych w niej zarzutów, nie prowadziła do uwzględnienia sformułowanych w niej wniosków.

Za prawidłowe przyjęć należało ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji oraz dokonaną przez ten Sąd ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego. Sąd Okręgowy podziela również dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę prawną ustalonych okoliczności faktycznych.

Pierwszy z zarzutów pozwanego dotyczył naruszenia dyspozycji art. 361 § 1 kc który stanowi, że zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynika. W ocenie skarżącego Sąd Rejonowy naruszył wskazany przepis błędnie uznając, że normalnym następstwem zdarzenia komunikacyjnego były koszty najmu pojazdu zastępczego w kwocie 150 zł, podczas gdy słusznym było zastosowanie stawki 130 zł zaoferowanej przez pozwanego. W odniesieniu do wskazanego przepisu, w orzecznictwie wskazuje się, że rozumienie pojęcia szkody w przepisach ubezpieczeniowych i w prawie cywilnym jest tożsame, co uzasadnia stosowanie art. 361 § 1 kc przy ustaleniu zakresu odszkodowania. Odszkodowanie przysługujące z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego posiadaczy pojazdów mechanicznych od ubezpieczyciela za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty naprawy pojazdu, w tym wydatki na najem pojazdu zastępczego, ustalone według cen występujących na lokalnym rynku. Zakład ubezpieczeń z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ponosi, co do zasady odpowiedzialność w granicach odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 roku, sygn. akt III CZP 5/11, Legalis nr 381501; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2003 roku, sygn. akt III CZP 32/03, Legalis nr 57077; wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 roku, sygn. akt V CKN 1273/00, Legalis nr 315880).

Dokonując analizy akt przeprowadzonego postępowania w ocenie Sądu Okręgowego brak jest uzasadnienia dla powyższego zarzutu. Skarżący nie przedstawił bowiem żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Nie wskazał powodów i przyczyn dla których Sąd Rejonowy winien uznać za zasadną zaproponowaną przez niego stawkę 130 zł netto zamiast 150 zł zastosowaną przez powódkę. Argumentacja zawarta w apelacji sprowadzała się w istocie do gołosłownej polemiki z prawidłowymi ustaleniami Sadu Rejonowego. Poniesione przez poszkodowanego argumenty, że stawka pozwanej odbiegała od średnich cen rynkowych na rynku lokalnym nie znajdują potwierdzenia w materiale dowodowym. W istocie powyższy zarzut sprowadza się do twierdzenia, że poszkodowany powinien skorzystać z jego oferty. Wobec braku dowodów na poparcie też pozwanego, w ocenie Sądu Okręgowego słusznym było uznanie, iż poszkodowany w wyniku kolizji miał prawo zawrzeć umowę najmu pojazdu z dowolnym podmiotem i ustalić stawkę czynszu stosowaną przez ten podmiot. Pozwany nie wykazał by w świetle art. 361 § 1 kc stawka 150 zł netto za najem pojazdu zastępczego, przekraczała normalne następstwa zdarzenia w wyniku którego powstała szkoda. Stąd też w ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy nie dopuścił się naruszenia wskazanego w zarzucie przepisu i na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego prawidłowo ustalił, że wynajęcie przez poszkodowanego samochodu zastępczego było uzasadnione w okresie 18 dni przy uwzględnieniu stawki za wynajem 150 zł netto. W tym też okresie koniecznym i uzasadnionym było korzystanie przez poszkodowanego z pojazdu zastępczego. Brak jest zatem naruszenia art. 361 § 1 kc w sposób wskazywany przez skarżącego.

Drugi z zarzutów apelacji w zasadzie stanowi rozwinięcie powyżej przedstawionych twierdzeń. W ocenie skarżącego Sąd I instancji dopuścił się naruszenia art. 354 § 2 kc. W jego ocenie Sąd Rejonowy dokonał błędnej wykładni tego przepisu poprzez przyjęcie, że wierzyciel nie miał obowiązku współdziałania z dłużnikiem. W ocenie skarżącego Sąd pierwszej instancji niezasadnie uznał, że osoba poszkodowana nie miała obowiązku skorzystania z przedstawionej przez pozwanego tańszej propozycji najmu pojazdu zastępczego w cenie 130,00 zł netto za dobę najmu i mogła wybrać najem za znacznie wyższą stawkę w cenie 150,00 zł netto za dobę najmu. Treść art. 354 § 1kc wskazuje, że dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. Natomiast wskazany w apelacji § 2 tego przepisu wskazuje, że w taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel.

W ocenie Sądu Okręgowego nie sposób podzielić stanowiska pozwanego. W pierwszej kolejności zwrócić należy uwagę, że poszkodowany w wyniku kolizji drogowej R. K. wynajął samochód już w dniu 27 października 2015 roku czyli w dniu zaistnienia szkody. W tym samym dniu poszkodowany na mocy umowy cesji przelał wierzycielność na powódkę. Natomiast przedstawiona przez pozwanego informacja na temat możliwości najmu pojazdu zastępczego po cenie 130 zł za dobę została przedstawiona w dniu 29 października 2015 roku. Zatem jak z powyższego wynika, poszkodowany zaakceptował zaproponowaną stawkę najmu pojazdu zastępczego jeszcze przed przedstawieniem propozycji najmu

pojazdu ze strony pozwanego. Nie posiadał zatem wiedzy co do możliwości wynajmu auta przez ubezpieczyciela. Skoro zaś strony umowy najmu umówiły się na kwotę 150 zł netto za dzień najmu pojazdu, to brak było podstaw do kwestionowania takiej ceny. Poszkodowany nie miał obowiązku poszukiwać najtańszej wypożyczalni pojazdów. W warunkach swobody i wolności działalności gospodarczej strony mogą według własnego uznania ustalać treść umowy, w tym również cenę najmu. Skoro zaś stosowane przez powódkę stawki najmu są akceptowane przez jej kontrahentów a pozwany nie wykazał, że zastosowana stawka odbiegała od stawek stosowanych na rynku, to brak jest podstaw do twierdzenia, że była to stawka zawyżona. Nie sposób się przy tym zgodzić się z twierdzeniem strony pozwanej, iż stawką 130 zł netto stanowi ofertę „znacznie tańszą” od 150 zł netto za dobę. Owszem jest to stawka wyższa od zaoferowanej przez pozwanego zakład ubezpieczeń, lecz nie można tu mówić o stawce znacznie wygórowanej. Słusznie Sąd Rejonowy zwrócił przy tym uwagę, że pozwany nie wykazał by wskazana na fakturze nr (...) stawka była wyższa niż u innych podmiotów występujących na rynku. Ponadto sam pozwany kwestionując wysokość stawki, nie negocjował by była ona stawką rynkową. Zatem Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, iż pozwany nie udowodnił, że zorganizowany przez niego najem rzeczywiście byłby po niższej stawce. Nie przedstawił żadnych dowodów które potwierdziłyby tezę, że najem pojazdu w tej samej klasie za ten sam okres byłby znacznie tańszy od oferty powódki. Dlatego też Sąd Okręgowy podzielił stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, że wobec braku dowodów ze strony pozwanego zakładu ubezpieczeń, słusznym było uznanie zastosowanej przez powódkę dobowej stawki za wynajem pojazdu na poziomie 150 zł netto za nie odbiegającą od średniej stawki najmu pojazdu, jaka występuje na obszarze prowadzonej działalności przez powódkę. Zatem zarzut naruszenia art. 354 § 2 kc ocenić należało za niezasadny.

Ostatni z zarzutów apelacji dotyczył niewłaściwego zastosowania przepisów art. 826 § 1 kc, art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (dalej: ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych) w zw. z art. 354 § 2 kc i art. 362 kc poprzez nie wzięcie pod uwagę przy orzekaniu faktu, iż osoba poszkodowana uchybiła obowiązkowi minimalizowania szkody i doprowadziła do powiększenia jej rozmiarów. Zgodnie z treścią art. 362 kc jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Natomiast art. 826 § 1 kc stanowi, że w razie zajścia wypadku ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Z kolei art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych stanowi iż w razie zaistnienia zdarzenia objętego ubezpieczeniem obowiązkowym, o którym mowa w art. 4 pkt 1-3, osoba uczestnicząca w nim, z uwzględnieniem ust. 2, jest obowiązana do zapobieżenia, w miarę możliwości, zwiększeniu się szkody. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że w postępowaniu likwidacyjnym poszkodowany ma niewielkie obowiązki proceduralne, do których należy oprócz wystąpienia z wnioskiem przede wszystkim udokumentowanie szkody powstałej na skutek wypadku ubezpieczeniowego, natomiast zasadniczy ciężar tego postępowania spoczywa na zakładzie ubezpieczeń (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 1994 roku, sygn. akt III CZP 107/94, Legalis nr 28776; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 1998 roku, sygn. akt II CKN 114/98, Legalis nr 212065). W świetle powyższego uznać należy, iż ciężar udowodnienia faktów, uzasadniających zwrot zakładowi ubezpieczeń części odszkodowania lub ograniczenia odszkodowania, spoczywa na zakładzie ubezpieczeń. W kontekście wskazanych przepisów należy przyjąć, że dopiero w sytuacji kiedy poszkodowany umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zachował się tak, aby zminimalizować szkodę - ubezpieczyciel może zwolnić się w całości lub w części od odpowiedzialności za szkody. Ciężar udowodnienia, że w okolicznościach sprawy poszkodowanemu można zarzucić rażące niedbalstwo lub winę umyślną spoczywa na ubezpieczycielu.

Analizowany zarzut stanowi w istocie powielenie twierdzeń podniesionych we wcześniejszych zarzutach a także w toku postępowania przed Sądem I instancji. Opierając się na zaprezentowanym stanowisku orzecznictwa wskazać należy, że to na pozwanym ciążył obowiązek wykazania, że poszkodowany umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zachował się tak, aby zminimalizować szkodę. Stosownie do art. 6 kc oraz mającym swe implikacje procesowe w art. 232 kpc strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zdaniem Sądu Okręgowego w sytuacji, gdy poszkodowany zawarł umowę najmu pojazdu zastępczego z powódką, a stosowane przez powódkę stawki najmu nie odbiegały od stawek rynkowych, wykluczyć należy przyjęcie, że

poszkodowany z winy umyślnej lub w warunkach działania z rażącym niedbalstwem doprowadził do zwiększenia szkody. Słusznym zatem było ustalenie Sądu Rejonowego, że wobec przedstawienia przez powódkę dowodów na zasadność podnoszonych w pozwie okoliczności, przy braku dowodów strony przeciwnej zasadnym było uznanie powództwa i zasądzenie dochodzonej kwoty. W niniejszej sprawie to na pozwanym który twierdził, że zakres jego odpowiedzialności powinien być mniejszy, ciążył obowiązek udowodnienia wskazanych okoliczności. Pozwany jednak w toku postępowania likwidacyjnego nie wykazał zasadności swoich twierdzeń, co następnie przeniósł na grunt postępowania sądowego. Stąd też brak jest w ocenie Sądu Okręgowego zasadności dla powyższego zarzutu, który podobnie jak poprzednie okazał się bezzasadny.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 385 kpc, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania apelacyjnego, zważywszy na jego wynik, orzekł w oparciu o art. 98 § 1 kpc, zaś należność z tego tytułu objęła, w myśl art. 98 § 3 kpc, wynagrodzenie adwokata (§10 ust.1 pkt 1 w zw. z §2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października września 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie [Dz.U.2016 poz. 1666]).

SSR del.do SO A. Ł. SSO P. G. SSO M. S.